SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 129. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 10, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 10-го ЛИПНЯ 1991 Ч. 129. РІК XCVIII.

ПРИЗНАЧЕНО ДЕНЬ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 5-го липня, на ранковому засіданні Верховної Ради України прийнято закон про внесення змін і доповнень до конституції УССР, у зв'язку з встановленням посту президента, і закон про президента УССР та постанову про введення його в дію з моменту прийняття. Сесія прийняла також постанову про вибори президента, які призначено на 1-го грудня. До жовтня парлямент має розглянути і прийняти закон про громадянство.

На вечірньому засіданні депутати розглянули і прийняли закон УССР про прибутковий податок з громадян республіки, іноземних громадян і осіб без громадянства та закон про податки з підприємств, об'єднань і організацій. Схвалено відповідні постанови до введення їх в дію. ВР доручила Президії, згідно з її повноваженнями, розглянути питання про амністію з нагоди річниці проголошення декларації про державний суверенітет України. Вирішено також надрукувати в пресі проєкт закону УССР про громадянство УССР у варіянті, який підготувала постійна комісія. Із заключним словом на сесії виступив голова ВР Леонід Кравчук, який оголосив, що наступна сесія ВР розпочне свою працю 3-го вересня. Третя сесія ВР на цьому свою працю закінчила.

Українці реагують на рапорт Спайсера

Оттава (ОУПС). — Тут оприлюднено 27-го червня рапорт Комісії Спайсера про майбутність Канади, в якому, між іншим, висловлюється побажання вкоротити фінансову підтримку політиці багатокультурності, яку введено в 1971 році і яка за останніх 20 років принесла багато користи етнічним групам Канади, включно з українцями . Рапорт Спайсера виявляє, що в Канаді є ще багато англо французьких могіканів, які хотіли б позбавити етнічні групи цієї країни федеральної підтримки в плеканні й розвитку їхніх культур.

Як колишній член Королівської комісії Б-Б, що рекомендувала політику багатокультурности канадському урядові, проф. Ярослав Рудницький виготовив меморандум до прем'єр-міністра Брієна Малруні й канадських парлямentаристів з порівнянням рапортів Королівської комісії Б-Б з років 1964-1971 із рапортом Спайсера з 1991 року, вказуючи непридатність його рекомендацій для сучасної, а то й майбутньої Канади. На думку проф. Рудницького уряд Канади замість втрачати час і гроші на „екстравагянцу" Спайсеровоі Комісії, яка коштувала канадських податкодавців 23 міл. дол., був би краще зробив, якщо б ще раз простудіював рапорти Королівської комісії й доповнив свої дотеперішні недоліки в внутрішній політиці виконанням деяких „незважаючих" досі і нездійсненних рекомендацій цієї комісії.

В меморандумі проф. Рудницького окрему увагу приєвячено захистові та вдержанню політики багатокультурности, яка виправдала себе за останнє 20-ліття й насправді не отримала належних фондів, щоб повністю відіграти свою ролю в „новій" Канади.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ГАННИ ЧЕРІНЬ

Союзівка. — Літературний вечір письменниці Ганни Черінь відбудеться тут у неділю, 28-го липня. Літературні твори читатимуть: авторка, Ганна Черінь, а також Галина Біровець і Ярослава Гунчак. Початок о год. 8-ій вечора.

М. МАРИНОВИЧ І Є. СВЕРСТЮК В НТШ

Ню Йорк. — Організація „Людські права у XX столітті" влаштовує тут зустріч з визначними діячами сучасного українського відродження Мирославом Мариновичем і Євгеном Сверстюком на тему „Від політичної активности до духовного відродження України". Зустріч відбудеться в четвер, 11-го липня, в домі НТШ, 63 Четверта авеню. Початок о год. 6:30 вечора.

В КИЄВІ ДЕМОНСТРУВАЛИ ПРОТИ М. ҐОРБАЧОВА

Київ (УНІАР). — Як уже інформовано, тут у п'ятницю, 5-го липня, відбулася зустріч канцлера Німеччини Гельмута Коля і президента СССР Михайла Горбачова. У зв'язку з приїздом таких гостей у Києві пройшла серія демонстрацій і мітингів 3-го, 4-го і 5-го липня.

Біля генерального консуляту Німеччини в Києві 3-го липня зібралися пікетувальники, члени Союзу Українського Студентства (СУС) з Кривого Рогу, Миколаєва і Києва. Вони тримали пляка ти з гаслами: „Привіт Г. Коль! Геть — М. Горбачов!", „Україна і Німеччина — суверенні держави!" німецькою мовою і „Україна ще не підписала союзного договору" — українською. Учасники пікетування передали листа до Г. Коля, у якому віддали гостю шану і тепло вітали його на землі України, однак зауважили, що його візита до Києва відбувається не на запрошення уряду суверенної України, а на запрошення президента СССР. „Ми звертаємось до Вас із проханням надалі не брати участи у заходах, які ображають національні почуття українців", — написали автори.

На Площі Незалежности відбувся багатотисячний мітинг, організований Рухом і УРП. Учасники мітингу ухвалили резолюцію, в якій сказано, що зустріч президента СССР М. Горбачова з керівниками інших країн на території України має на меті включити їх до підтримки намірів імперського уряду Москви на утвердження влади над Україною. Це суперечить прагненням українського народу до побудови незалежної української держави. Учасники мітингу закликали Г. Коля втриматися від цієї зустрічі.

Члени Президії Верховної Ради України, народні депутати України Дмитро Павличко, Лесь Танюк та голова НРУ Іван Драч звернулися до канцлера Німеччини Г. Коля з заявою тако го змісту:

„Генеральний секретар ЦК КПСС, президент СССР Міхаіл Горбачов має намір зустрітися з Вами в столиці суверенної Української держави місті Києві. Вважаємо своїм обов'язком звернути Вашу увагу на те, що український народ протягом багатьох століть веде безперервну національно-визвольну боротьбу проти царського та більшовицького поневолення. Як результат цієї боротьби, яка кожному покоління коштувала великих жертв, 18-го липня 1990 року вищий орган державної влади в Україні — Верховна Рада УССР проголосила декларацію про державний суверенітет України. Декларація отримала всенародну підтримку — більше як 80 відсотків виборців під час референдуму 17-го березня 1991 р. Одначе, Верховний Совєт СССР не визнав цього волевияву вищого органу державної влади в Україні та українського народу. Не виявив бажання визнати суверенітет України і Міхаіл Горбачов. А тому, на жаль, ми не можемо ставитися до генерального секретаря ЦК КПСС, президента СССР М. Горбачова інакше, як до спадкоємця і продовжувача імперської політики Москви. Ми поважаємо Вас як керівника великої європейської держави,

(Закінчення на стор. 3)

Приготовляється зустріч закарпатців

Чикаго (КоЗі). — Комісія зв'язку й інформації закарпатських українців повідомляє, що в днях 27-29-го вересня 1991 р. відбудеться чергова зустріч вихідців із Закарпаття на оселі „Верховина" в Глен Спей, Н. Й. Останні події на Закарпатті, Пряшівщині та серед югославських русинів-українців. як і різні ініціятиви в діяспорі диктують потребу такої зустрічі закарпатських українців в Північній Америці.

Організатори заповідають участь гостей із Закарпаття. Передбачена товариська і культурна програма, як і доповіді та дискусії до поточних проблем на вужчій закарпатській батьківщині. На зустрічі-з'їзді поділяться своїми враженнями і підсумують висліди учасники міжнародної наукової конференсції та земляцької зустрічі закарпатців з різних країн, що відбудеться від 26-го серпня до 1-го вересня ц.р. в Ужгороді. Понад 25 осіб досі зголоси ли свою участь з-за океану, в тому 12 доповідачів. Всіх доповідей зголошено близько 75. Заплянована багата культурна, мистецька і туристична краєзнавча програма.

Заохочуємо всіх осіб, зв'язаних із Закарпаттям, зарезервувати собі час на регіональну зустріч закарпатців з кінцем вересня на „Верховині".

АНСАМБЛЬ „ЧАЙКА" НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Тут в суботу, 27-го липня, в залі „Веселки" відбудеться концерт танцювального ансамблю „Чайка" з Йонкерсу, Н. Й. Початок о год. 8:30 вечора. По закінченні концерту, о год. 10-ій вечора почнеться забава, гратиме оркестра „Ватра". В суботу і неділю, 27-28-го липня, в головному будинку оселі проходитиме виставка Володимира Свириденка.

ПІКНІК В БРИДЖПОРТІ

Бриджпорт, Конн. — 59-ий Відділ УНСоюзу „Українська Січ" влаштовує тут для місцевої і позамісцевої громади пікнік в неділю, 14-го липня ц.р. на площі Української православної церкви, 10 Оквуд вул., який від буватиметься від першої години по полудні до пізнього вечора.

Кандидата Єгипту висувають на пост генерального секретаря ООН

Каїр, Єгипет. — Агентство Ассошіейтед Пресс інформує, що єгипетський уряд висунув відомого дипломата, одного із творців єгипетсько-ізраїльського мирового договору в 1979 році, Бутроса Гвалі, як одного з кандидатів на пост генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй.

Представник міністерства закордонних справ ,який не бажав, щоб його прізвище було опубліковане в пресі, заявив, що висунення кандидатури Гвалі було предметом переговорів і пертрактацій в Нью Йорку, осідку ООН.

Б. Гвалі є копським хри стиянином, в 1977 році був назначений міністром закордонних справ, у періоді коли президент тієї країни Анвар Садат, виступив зі своєю мирною ініціятивою і запропонував двосторонні перегвори між Єгиптом й Ізраїлем та відвідав, як один з перших арабських лідерів, Єрусалим. Політичні спостерігачі не скрива ють свого підозріння, що Садат заплатив життям за цю ініціятиву, але він ігнорував всякі погрози і вперто йшов до своєї мети, тобто замирення з Ізраїлем.

В травні цього року теперішній президент Госні Мубарак назначив Гвалі заступником прем'єр-міністра і доручив йому чимало справ закордонної політики з яких він дуже добре вив'язувався. Беручи до уваги, що п'ятилітній реченець генерального секретаря ООН Гавіє Переза де Куеяра закінчується 31-го грудня, Г. Мубарак назначив Гвалі кандидатом Єгипту на це високе становище, не знаючи ще чи теперішній генеральний секретар буде старатися про перевибір. Вміж часі стало відомо, що Перез де Куеяр таки буде кандидувати ще раз і ситуація дещо ускладнюється.

Як відомо, генерального секретаря обирає Генеральна асамблея ООН на рекомендацію Ради Безпеки цієї установи. Від часу створення ООН цей пост займали три європейці, один представник Азії і один Латинської Америки.

На списку кандидатур на пост генерального секретаря фігурує також прізвище колишнього міністра закордонних справ СССР Едуарда А. Шеварднадзе, колишнього прем'єр - міністра Маргарет Тачер і колишнього президента З'єднаних Стейтів Америки Джиммі Картера.

АВТОРСЬКА ЗУСТРІЧ З І. ЧОЛГАНОМ

Гантер, Н. Й. — Об'єднання Українських Письменників „Слово" запрошує на авторську зустріч з Іларіоном Чолганом з приводу виходу його книжки „Дванадцять п'єс без однієї". В програмі: доповідь Уляни Любович, читання фрагментів із п'єс та слово автора. Можна буде набути книжку з автографом.

Зустріч відбудеться у неділю, 21-го липня, в гражді; початок о год. 12:30 по полудні.

У СВІТІ

БЕЗРОБІТТЯ СЕРЕД СІЛЬСЬКОГО населення Китаю досягло 100 мільйонів осіб. До 2000 року чисельність населення в країні становитиме 1,3 більйона осіб, а число безземельних селян перевищить 300 мільйонів. Експерти прогнозують, що ці люди віллються в міста в пошуках праці і кращого життя. Якщо до того часу проблему села не буде вирішено, XXI сторіччя в Китаї може розпочатися національною трагедією.

ХВИЛЯ ДЕПАРТИЗАЦІЇ совєтських промислових підприємств докотилася до Сибіру. У Красноярську першими заборонили діяльність всіх політичних партій на своїй території робітники алюмінієвого заводу. За їх прикладом пішло машинобудівне об'єднання. Процес захопив школи, інститути, органи міліції. Навіть спеціяльне надсекретного підприємства, де виготовляються космічні сателіти зв'язку, вирішили перенести керівні органи всіх політичних груп за межі підприємства.

БЛИЗЬКО 50 СОВЄТСЬКИХ ПОЕТІВ і прозаїків заявили про свій намір створити незалежну творчу спілку, яка б діяла на інших засадах, ніж офіційний Союз письменників СССР, котрий довгі десятиріччя нав'язував свої порядки в галузі літератури і повністю був контрольований комуністами і КГБ.

В ЧЕТВЕР, 4-ГО ЛИПНЯ, в Москві біля амбасади ЗСА представники міжнародної організації „Демократія і незалежність" провели мітинг протесту проти надання Урядом ЗСА економічної допомоги Совєтському Союзові. В мітингу брали участь представники різних совєтських республік.

В НЕДІЛЮ, 7-ГО ЛИПНЯ, прем'єр-міністер Еспанії Феліпе Гонзалєз прибув до Москви з офіційною візитою. Передбачається, що він і президент Міхаіл Горбачов підпишуть договір про дружбу і співробітництво між обома країнами. Згідно з угодою, підписаною в жовтні минулого року в Мадриді, Еспанія на кредитовій основі постачатиме Совєтський Союз хліборобоськими і промисловими товарами, устаткуванням для харчової і текстильної промисловости на суму півтора міл. дол.

ЕВРОПЕЙСЬКА ЕКОНОМІЧНА спільнота (ЕЕС) підписала угоду, згідно з якою вона надасть Мадярщині позичку на суму 205 міл. дол. на сім років. Мета цієї допомоги — сприяти Мадярщині в переході до ринкової економіки. Зі свого боку Мадярщина взяла на себе зобов'язання в найближчі роки перевести лібералізацію систем ціноутворення й імпорту, зменшити кількість державних підприємств і запровадити нові закони, які регулюватимуть діяльність ринкової економіки.

У КИШИНЕВІ, СТОЛИЦІ Молдови, оприлюднено декларацію Національно-християнської партії Молдови, яка містить вимогу об'єднання цієї совєтської республіки з Румунією. В Букарешті при міністерстві закордонних справ Румунії створено державний секретаріят ,в компетенцію якого входять взаємини з Молдовою.

В СУБОТУ, 6-ГО ЛИПНЯ, представники різних палестинських збройних загонів почали здавати зброю військам урядової ливанської армії. Палестинська Визвольна Організація (ПВО) взяла на себе зобов'язання припинити терористичні акції в південному напрямі в обмін за обіцянку Сирії виступити посередником в переговорах з ЗСА, які, в свою чергу, змусять Ізраїль вийти з південноливанської „зони безпеки". Міністер закордонних справ Ізраїля Давид Леві заявив, що умовою виведення ізраїльських військ з південного Ливану має бути виведення з Ливану сирійського окупаційного корпусу. „Як тільки настане день, коли всі чужинецькі війська залишать Ливан, — сказав Леві, — новий ливанський уряд знайде в ізраїльських доброзичливих партнерів для мирних переговорів".

ДЕВ'ЯТЬ РЕСПУБЛІК СССР ПІДТРИМУЮТЬ ПОЗИЦІЮ М. ҐОРБАЧОВА

Москва. — Закордонні пресові агентства і кореспонденти інформують, що представники дев'ятьох республік СССР, які погодилися на підставі проголошеного ними суверенітету підписати новий союзний договір, підтримали позицію президента СССР Міхаіла Горбачова, яку він приготовив на Лондонську конференцію сімох індустріяльних держав, наради якої розпічнуться в наступному тижні. Російська федерація, Україна, Білорусія, Азербайджан і п'ять центральноазійських республік, відбули чергову внутрішню нараду перед поїздкою М. Горбачова до Лондону в характері спостерігача і постановили підтримати, не зважаючи на внутрішню опозицію в себе „вдома", горбачовську економічну політику, яка спрямована на те, щоб західна допомога була спрямована безпосередньо до Москви, яка, в опінії комуністів, все ще залишається центром імперії і цю ролю вона хоче зберегти за собою в майбутньому, навіть після підписання свого нового договору проти якого виступає поважний відсоток населення, наприклад, в Україні.

За звичкою тоталітарної фашистсько-комуністичної системи, змісту переговорів М. Горбачова з представниками республік не подали до публічного відома, а тільки підкреслили, зокрема совєтські засоби масової інформації, що позицію Горбачова підтримав президент РСФСР Боріс Єльцин і це мало б нібито переконати Захід, що в Лондоні М. Горбачов говоритиме приблизно найменші від великої частини теперішнього Совєтського Союзу.

Заговірні, продажні розмови відбулися за закритими дверима у приватній віллі совєтського диктатора в селі Ново-Огарево, там, де „кувалася " доля нової союзної федерації, навіть не конфедерації, на базі комуно-московських вимог. Зрештою, ніхто не дивується з рішень, які прийматються у приватному дворі М. Горбачова, бо засі дають з ним представники республіканських урядів, складених з комуністів, з великою більшістю комуністичних голосів у парляментах дев'ятьох республік. Там, де до влади прийшла антикомуністична більшість — Приблатика, Грузія, частинно Вірменія та інші, зуміли відсепарувати себе від імперських шахрайств і хоч вони не здобули ще повної самостійности і незалежности від Москви, імперський центр принаймні про людське око, поки повністю не стане на ноги, мусить числитися з волею згаданих республік.

Другою силою в Західній Європі, на яку спирається М. Горбачов, є Німеччина, зглядно теперішній канцлер уряду Гельмут Коль, який, зустрівшись з совєтським лідером в Києві, вже третій раз міняє свою думку, тим разом в користь кремлівського центру. Ціле шастя, що німецькі приватні компанії, перевіривши самі існуючу в СССР ситуацію, інвестують частину свого капіталу в економіку України й інших республік і не концентруються тільки на Москві. Коль тим разом не тільки підтримав надання допомоги для СССР через центр але заявив, що він пропонуватиме в Лондоні надати для Москви спеціяльний статус членства в обидвох фінансових інституціях — Світовому банку і Міжнародному монетарному фонді.

Одного не зміг досягнути Горбачов. Він хотів показати Колеві, що він і в Києві є господарем, паном і диктатором. Але його помисли перекреслили тисячні лави демонстрантів з національною символікою, які сказали обидвом: Горбачову і Колеві, що господарями тут є український народ. Численні західні кореспонденти відмітили цей момент, який в майбутньому матиме велике значення.

„Я й сподівався на несподіване..."

Джерзі Сити, Н. Дж. (П. Часто). — Останні роки Львів асоціюється з усім новим, передовим, з усім радикальним, що піднімає на поверхню життя рух за відродження нації. Отже й від львів'ян, які відвідують „Свободу", ми незмінно чекаємо якихось непересічних якостей — особливої інтелектуальної і душевної енергії, динамізму і послідовности в діях, ясности і глибини в судженнях і оцінках. І рідко коли помиляємося.

Не став вийнятком і нинішній випадок. Олег Купчинський — типовий представник славного Львова, міста високої європейської культури і потужної національної самосвідомости. Він є старшим науковим співробітником академічного Інституту суспільних наук і науковим секретарем НТШ у Львові. Його вузька філологічна спеціяльність — рукописні архівні джерела. Саме це визначило тему його доповіді на конференції „Україна і Захід" в Урбана-Шампейн Університеті, Вона мала назву: „Західньо-європейські рукописні джерела в українських архівах і бібліотеках".

Не чекаючи на наші запитання, шановний гість, як і личить справжньому дослідникові, — втім, це властиве кожній людині, небайдужій до своєї ділянки праці, — не гаючи часу, „наверстає нас у свою віру",

О. Купчинський під час відвідин редакції „Свободи"

розкриваючи великий сенс оприлюднення архівних документів, що мають безпосереднє відношення до української історії і культури. Добре знаємо, як наші недуги десятиліття, а то й цілі віки ховали ці документи під сімома замками, щоб, збіднивши наше минуле, обікрасти наш сьогоднішній і завтрашній день.

Конференцію в Урбана-Шампейн він оцінює недвозначно позитивно. Поперше, вона була вельми представницька — лише з України, як ніколи раніше, приїхало близько 20 науковців. Своєю присутністю зробили честь науковому форумові визначні українознавці з ЗСА, Канади, Польщі, Німеччини, Швеції. Всіх їх об'єднувала ідея розвою української науки.

Подруге, доповіді витворили широке коло проблематики, бо стосувалися цілого ряду наук, які виявляють одна щодо одної жваве зацікавлення, оскільки в дотичних межах мають спільні інтереси і завдання. Скажімо, історик не може без уваги слухати географа, мистецтвознавець — етнографа, фолкльорист — філолога і т.д.

Крім усього, він вважає вдалою саму організацію конференції. На ній не було секційних засідань чи, як ми кажемо, панелів. Всі слухали все. Отже, з приводу кожної теми мали можли-

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМИ осіб, які є безпосередньо заангажовані в Іран-контра афері, незалежний прокурор Лоренс Волш, який займається розслідуванням цієї справи, намагається переконати колишнього працівника Сі-Ай-Ей, щоби дав свої свідчення, котрі на думку прокуратора могли б бути головним фактором у його дослідженнях. Цим колишнім працівником є Ален Файерс, який мав доступ до важливих подробиць цієї афери. Л. Волш уважає, що зізнання А. Файерса могли б йому допомогти розв'язати питання про те, чи високопоставлені урядовці Сі-Ай-Ей, чи інших урядових відділень, були особисто заангажовані в цій афері та чи свою участь в ній вони старалися приховати від слідчих.

ЯК ТВЕРДЯТЬ ДЕЯКІ СЕНАТОРИ, то затвердження Роберта Гейтса на посаду директора Центральної Розвідчої Агенції не буде таким легким та швидким, як цього бажав Білий Дім. Ніхто не може збагнути в чому саме проблема, але всі стверджують, що справу цього президентського номіната чомусь відтягається, а на думку знавців, це вказує на комплікації в майбутньому. У його випадку, це справа досить делікатна бо його сенатської комісії, що розглядає схвалення номінованого президентом кандидата на посаду директора Сі-Ай-Ей входить велика кількість тих сенаторів, які тому чотири роки відкинули кандидатуру Р. Гейтса на цю саму посаду після смерти попереднього директора агенції Вілліяма Кейсі.

АНАЛІТИКИ ТА ЗНАВЦІ твердять, що з уваги на всі ці клопоти, котрих зазнала банкова індустрія в ЗСА отримати позичку буде значно трудніше. Крім цього більшість банкових урядників, які відповідають за позички та уділення кредитів стали дуже обережними кому та на що позичають гроші. В результаті мабуть на довшу хвилю у фінансових інституціях країни запанує вимкова обережність, а це в свою чергу не буде помічним у загальному процесі оздоровлювання американської економіки.

НАПЕРЕДОДНІ ЗУСТРІЧІ в Лондоні президента Джорджа Буша з Міхаілом Горбачовим, якого туди допущено у формі обсерватора на кінцеву сесію нарад семи індустріяльних країн, кореспонденти засобів масової інформації роблять опити серед громадян ЗСА, щоби збагнути загальну настанову про допомогу ЗСА для СССР. Виявляється, що в загальному американці, як завжди ,є готові допомогти всім тим, які помочі потребують, але починають також застановлятися над майбутніми наслідками такої допомоги. Одні думають, що допомагатимуть СССР стати сильнішою потугою від ЗСА, інші сподіваються на мирне співіснування, а ще інші уважають, що це не є завдання ЗСА, що СССР мусить старатися сам розв'язувати свої проблеми. Все ж таки найбільшою турботою пересічного американського громадянина є та, що вся ця допомога буде коштовною та мусітимуть за неї платити пересічні громадяни країни.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застереже, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Україна відкидає союзний договір

Подана у „Свободі" широка вістка з Києва, що 27-го червня 1991 року Верховна Рада України відкинула зладжений Міхаїлом Ґорбачовим проєкт так званого союзного договору — це факт першорядного історичного значення. Це не був вияв якось українського ідеологічного екстремізму, бо 345 голосів заявилися „проти" і тільки 18 „за". Голосування проти проєкту, що його зладив Ґорбачов, також комуністами й також поважною частиною росіян засвідчило знову, що в Україні настало явище територіяльного патріотизму, одного фронту громадян різної національности і різних ідеологічних світоглядів. Вони творять один фронт проти політичного верховодства й економічного визиску московською союзною централею.

Придуманий Ґорбачовим „союзний договір" має за ціль зберегти за всяку ціну „одну неподільну" Росію — з мінімальними поступками складовим національним республікам у ділянці культури. Слід насправді поґратулювати членам Верховної Ради України, що вони розшифрували цю нову фальшивку. У поданій нами вістці кажеться, що в дискусії над проєктом Ґорбачова деякі промовці одобрювали концепцію конфедерації. Конфедерація — це добровільний зв'язок цілком самостійних держав, які мають власний уряд, парлямент, військо, поліцію і власну зовнішньо-торговельну політику і тільки зберігають контакт із центральною верхівкою у закордонній політиці. Історичним зразком конфедерації є Британський Коммонвелт, куди належали Індія, Срі Лянка, Канада, Південна Африка й інші, та від якої деякі з них відкололися, зберігаючи надалі приязні культурні й торговельні взаємини. Коли у минулому році Міхаїл Ґорбачов намагався збройною силою здавити самостійницький рух трьох балтійських республік, колишній дорадник президента Джиммі Картера, професор Збіґнєв Бжезінські проголосив, що єдиною можливістю зберегти єдність членських країн СССР є перетворення цієї суперпотуги на конфедерацію. Невідомо, чи Ґорбачов знає про існування такої державної системи і чи увів про Бжезінського. Але державний секретар Джеймс Бейкер знає про це, бо дораджував сербам, які займають центральну й панівну позицію у федерації шістьох країн і народів, що разом становлять Югославію, — щоб Югославію перетворити на конфедерацію. Але конфедерація несприятлива для Ґорбачова і йому подібних амбітників, які прагнуть влади, бо конфедерація зводить владу тільки до репрезентаційної ролі, такої, як її має англійська королева.

Українці мали свою ні від кого незалежну державу, так само, як мали її литовці і грузини, і тому вони спрагнені відбудови цієї державности. Ця чуттєва емоційна настанова насторожує проти будь-якої іншої державної системи. Дискусія у Верховній Раді України над проєктом Ґорбачова доказувала, що члени Ради є реалістами. Не може бути іншої політики, як тільки реальна, бо „нереальна політика" — взагалі не є ніякою. У вістці з Києва сказано, що зголошено яких 20 поправок до проєкту Ґорбачова і що Верховна Рада складе власний проєкт. Можна здогадатися, що той власний проєкт ітиме по лінії конфедерації. Якщо так станеться, то — теж можна передбачити — Ґорбачов на нього не погодиться і справа буде далі варитися. Перемога Єльцина у корінній Росії була перемогою ідеї децентралізації, а не централізації влади. У всесвітній історії безліч прикладів, що диктатори, які за всяку ціну прагнули зберегти свою владу — остаточно програвали, не раз заплативши при тому своїм життям. Члени Верховної Ради України краще орієнтуються у відносинах в СССР, як ми у Північній Америці. Але в усьому світі тепер уже ясно, що Міхаїл Ґорбачов промовляє тепер із позиції слабости, а не сили. Для урядів Америки і країн Західньої Европи він президент великодержави, який має контроль над арсеналом зброї. Визвольний рух України й інших народів СССР мусить тек рахуватися з КҐБ і армією в руках Горбачова. У цьому й [illegible] Ради України. Ми дістали [illegible] України маємо розумний і патріотичний провід.

Михайло Кучер

СОЦІЯЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ НАСЕЛЕННЯ СССР

Перебудова Ґорбачова почалась 1985 року. До перебудови в СССР не було безробіття, бездомних і жебраків. Перше на що звернула увагу перебудова був алькоголізм. Виявилося, що алькоголізм має масовий характер і обернувся в епідемію.

„Викликавши вовка з ліса", треба було йти далі-виявляючи інші сторони совєтського життя, що було заборонено. Преса вже одверто говорить про зріст професійної злочинности і корупції навіть серед номенклятури, серед вищих ешелонів влади. Преса майже постійно друкує статті про наркоманію, проституцію в середніх школах, про ракетірів, про найманих вибранків. Колишній воєк афганець вбиває вказану людину за 500 карбованців. Преса продовжує писати про порожні крамниці, про введення карткової системи на харчові продукти, про неймовірно низький рівень освіти і погане соціяльне забезпечення, про дуже погану охорону здоров'я, брак необхідних ліків і препаратів.

Поганий стан медицини в недалекій будучини загрожує епідеміями — СПИДа в СССР, на Заході АІДС.

Одначе й досі дві теми залишається мало висвітлені — це безробіття і проституцію. В одній Москві офіційно зареєстровано в МУР (Московський уголовный розыск) 40,000 повій і їх не можна переслідувати, бо їх просто нема. Бо Ленін на зорі пролетарської революції запевнив — соціялізм і проституція несумісні.

Першою про катастрофальне безробіття у СССР заговорила „Літературна газета", атакуючи політику уряду — „безробіття і соціялізм несумісний".

А безробіття в СССР осягнуло десять мільйонів чоловік. До цієї кількости можна додати робітників нерентабельних підприємств, які існують на державні дотації. Такі робітники власне не працюють, імітують працю. У СССР кажуть — де б працювати, аби не працювати.

Для здорової економіки певна кількість безробітних — нормальне явище. Узбецька газета „Правда Востока" написала, що безробіття у республіці існує давно. Є тисячі людей, які шукають за працею і не можуть її знайти. Вони не мають матеріяльної допомоги. Адже згідно з теорією партії у СССР безробіття нема. Все таки врешті „Державний вісник" признався, що безробіття таки існує хоч нема статистики безробітних. І врешті „Правда" призналась, що є біля 6 мільйонів безробітних, все молоді люди. Вони знаходяться у республіках Середньої Азії і Казахстані.

Згідно з розрахунками Інституту світової економіки з праці можна спокійно звільнити 25-30 млн робітників. Фабрики і заводи від того тільки виграють.

У Молдавії з населення 4 млн, 150,000 вважаються зайвими в індустрії, 307,000 працюють у домашньому господарстві. В Узбекістані становище ще гірше. Одна третина всіх здібних до праці — безробітна. Всього здібних до праці є 9.6 млн чол., безробітних 3.2 млн чол. В Узбекістані існує заховане безробіття в совхозах і колгоспах. Заховане безробіття нараховує 400,000 осіб. В Ташкенті, Самарканді, Бухарі, Хіві існують нелеґальні ринки праці, де безробітні шукають будь-якого зайняття. Їх, звичайно, вербують на плянтації цибулі, на баштани. Вони переважно, працюють тільки на їжу і склянку вина на свято. Їх також ніхто не лікує.

У шкільних підручниках так само написано, що безробіття в СССР нема. Безробіття зліквідовано за першої п'ятилітки восени 1930 року. Сталін звичайним декретом зліквідував безробіття і припинив грошову допомогу. До того відомо, що в СССР в праці, де потрібно одного, працює трьох.

Є в СССР ще одна категорія безробітних — це звільнені з таборів. Звичайно, після їхнього звільнення їх на працю не приймають. Їх є біля 20,000.

„Известия" у серпні 1989 року писали, що в СССР є 94,000 осіб, раніше караних судом. Вони також безробітні. Міліція, звичайно, арештовує їх як волоцюг. Підприємства, як правило, не дають праці тим, хто був під судом.

Про те як живуть совєтські волоцюги оповів „Собеседник". Совєтський слєнґ називає волоцюг „бомжі" — люди без постійного місця замешкання. Вони звичайно, не мають родини. Совєтські закони вважають волоцюг злочинцями. Вони за їжу, за тютюн наймаються пасти отари овець. Це раби без усякої опіки з боку закону.

Як хто відважиться протестувати — того б'ють, саджають в глибоку яму, обіцяють вбити.

Є ще в СССР категорія жебраків. Є жебраки з постійним місцем замешкання, є волоцюги. Більшість жебраків має державні пенсії — 20 карбованців на місяць. Жебракам звичайно

(Закінчення на стор. 3)

Роман С. Голіят

АМЕРИКА ПРОТИ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ

У журналі „Форейн Аффер", ч. 3, за літо 1991, Ґрагам Алісон і Роберт Блеквилл, обидва члени факультету школи державного правління ім. Джана Ф. Кеннеді, при Гарвардському університеті, у статті „Ставка Америки у будучність Совєтського Союзу", заподають свої погляди відносно американсько-совєтських стосунків на майбутнє.

Тому, що цей журнал є речником Ради закордонних зв'язків і має вплив на формування закордонної політики Зєднаних Стейтів Америки, то нам треба слідкувати за змістом статтей авторів цього журналу.

„Ню Йорк Таймс", з датою 9-го червня 1991 року, приніс обширну статтю про працю Ради, вказуючи, що на її голову, кандидує проф. Стівен Коген, директор російських студій у Прінстон університеті, відомий космополіт інтернаціоналіст, та оборонець неподільности СССР.

Рада закордонних зв'язків існує вже 70 років, зі своїм осідком при 58 Іст 68-ма вулиця в Ню Йорку. Під цю пору, вона нараховує 2,650 членів. Теперішнім її головою є Пітер Тарнофф — колишній дипломат.

Автори згаданої статті, звертають увагу, що у відношенні до 12-ти совєтських республік, будь-яке сприятливе домовлення кожної республіки зі совєтським центральним урядом, повинно бути бажанним для ЗСА. Більше влади для складових частин Совєтського Союзу, в якійсь формі федеративного домовлення, є конечною умовою до якоїсь успішної будучини Совєтського Союзу.

„Але, універсальне самовизначення — це не американський конституційний принцип, як це обширно демонструвалося нашою громадянською війною".

Вони звертають увагу, що на тому місці, немає кінця в напрямі безмежних самовизначень, чи то, прогресивно менших етнічних груп, які будуть вимагати цього. Автори запитують: чому саме ЗСА мають безконечно й автоматично помагати самовизначенню, базованому на національності — і не зважають за яку ціну — у Совєтському Союзі, включаючи Росію і Україну, більш енергійно, як у Хорватії, Трансильванії, Словакії, чи Квебеку.

На їхню думку, ЗСА повинні не піддатися заляканням щодо цього принципу, бо у відношенні до Совєтського Союзу, це допровадило б до територіяльної інтеграції СССР, а це на їх думку, пошкодило б інтересам Америки. Вони проповідують, що інтереси Америки безумовно вимагають підтримувати процеси демократизації СССР.

З сказаного повище наглядно видно, що питання поневолених народів немає місця у закордонній політиці ЗСА. Дотеперішня праця українського наукового світу не увінчалася успіхом у відношенні до змагань українського народу до самостійности. Щоб світ нас зрозумів, нам треба більшої наукової праці, в першу чергу, серед англомовного світу.

Олександер Серафин

„КОРИСНЕ КУПНО"

Останніми тижнями було багато написано про ще один плян переходу СССР до ринкової економіки, який журналісти назвали „корисне купно" для Заходу. Цей плян випрацювали совєтські економісти спільно з професорами Гарварду. (Дивн „Плян Ґорбачова — 100 більйонів", „Свобода" з 4-го червня 1991 р.).

У пляні говориться про це, що СССР має повинити своє зобов'язання демократизації і децентралізації, щоб отримати допомогу Заходу. Центральний уряд повинен намагатися поділити політичний авторитет так, щоб його прийняли республіки, які хотять залишитися в союзі. Інші головні пункти: Перевести вільні вибори в 1992 році, перестати друкувати гроші і давати субсидії підприємствам для покриття їхніх втрат, зняти контролю цін за вийнятком деяких товарів, зробити карбованець конвертабільним, видати закон про приватну власність.

Західна допомога почнеться щойно після перегляду совєтської економії Міжнародним монетарним фондом і Світовим банком, що займає час від шести до дев'ятьох місяців. Початковий крок триватиме два з половиною року. Під час цього часу всі головні реформи будуть уведені, а після цього періоду почнеть ся плекання вільного ринку.

Прем'єр-міністер В. Павлов гостро, грубо і цинічно скритикував цей радикальний плян перетворення совєтської економії. Він рівно ж проголосив плян, який зберігає центральне планування, і просив притому парлямент, щоб надати йому більшого авторитету, для введення в життя цього пляну. Парлямент великою більшістю голосів рішив не розглядати справи економічних повноважтей.

На думку Павлова, західні економічні поради є недоречні для совєтської економіки, бо вони не беруть до уваги їхнього способу життя, праці і думання. Західні кредити, на його думку, тільки піднесуть заборгованість СССР. Не є ясним, яке становище остаточно візьме Ґорбачов. Незалежно від відповіді, прийняття будь-яких західніх плянів переходу до вільного ринку натрапить на опозицію, а тим більше на їх впровадження.

Західні держави і комерційні банки висловлюють неохоту позичити навіть невелику суму Совєтському Союзові, аж доки СССР не стане безповоротно на дорогу до вільного ринку. Вони вважають, що СССР мусить не тільки ввести економічний плян переходу з плянового до вільного ринку, але мусить також переконати своїх громадян про труднощі, які постануть з перетворенням економії. Не зважаючи на це, Захід ще далі буде обережний з позичками для СССР.

Є думки, щоб не позичати великі суми для загального вжитку держави. Допомога зізовні повинна бути спрямована на специфічні проєкти, наприклад, збільшення числа тракторів і тягарових машин, щоб підняти продуктивність сільського господарства і

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Лев Яцкевич

Майбутнє людини — в сонці

Чи загрожує людству енергетичний голод? На який час вистачить йому запасів вугілля і нафти? Що найбільше, на 200 років, оптимісти говорять — на 250 років, у пошуку нових джерел енергії, починаємо, звичайно, від сонця, цього велетенського природного, ядерного реактора, що безперервно випромінює свою світлову та теплову енергії у довкілля.

Це джерело енергії, називають вчені геліоенергетичною, що виводиться від грецького слова „геліос" — сонце.

Якщо перерахувати енергію сонця на кіловат години (один кіловат дорівнюється 1,000 ватам) тоді енергія, що її отримує земля кожної години, дорівнюється 620-ом більйонам кіловатів, з яких вона використовує тільки одну двадцять тисячну частину. Хоч практично беручи, все чи майже вся енергія на нашій плянеті, що нею досі користується людина є теж сонячного походження.

Згадати б тільки вітри, які перетворюють воду з морських поверхень в пару, яка з черги, скропливеться та підсилює струмінні рік. Енергію цих рік використовує з черги людина для погону водних коліс та турбін. Але найбільше сонячної енергії використовує рослинність землі для процесу фотосинтези. Замагазинована, тим шляхом, сонячна енергія витрачається, щоб підтримати життя на землі, а частинно, залишається під землею, у виді накшарувань — торфу, земного газу, вугілля та нафти.

Коли Володимир Винниченко опублікував в 1928 році утопічну повість „сонячна машина", небагато людей звернули на неї увагу, можливо тому, що наша література, в тому часі була ще в пеленах побутовщини. Не зважаючи на те, це була перша українська повість про сонце та її потужну й дешеву енергію.

Український вчений фізик та віцепрезидент української Академії Наук, Віктор Трефілов ствердив це в одній статті, що на сучасному розвитку науки й технології велике майбутнє стелиться для трьох джерел енергії, які виникають з розчеплення атомного ядра, термоядерної синтези та геліоенергетики.

Деякі дослідники передбачають, що вже на початку XXI сторіччя атомні електростанції на швидких нейтронах та термоядерній системі будуть діяти в промислі для виробництва електричної енергії. Поряд з тим будуть проведені спроби використання безпосередньо енергії сонця, з увагою на те, що вона є вийнятково чистим видом енергії, а її використання не пов'язане, ні з порушенням тепловой рівноваги, ні із забрудженням довкілля.

Хоч обрахування усіх можливих видів одержання та використання енергії сонця вказує, що геліоенергетика може запевнити людині не більше, ніж 30-40 відсотків сонячної енергії на її потреби. Багато індустріяльно розвинутих країн збільшило субсидії на наукові досліди в цій ділянці. Хоч наукові досліди проходять також і в інших галузях енергетики. Однією з них є використання сонячної енергії, щоб охолоджувати житлові приміщення в гарячому підсонні та їх огрівати в країнах, розташованих в зонах холодного клімату. Опрацьовано вже багато різного роду теплових приєстроїв, які сповняють задовільно свої завдання, без таких палив, як нафта, вугілля, газ та бензина. За деякими даними стверджено, що 30 відсотків всієї енергії в країнах поміркованого клімату починає одержання житлових приміщень.

Український вчений В. Трефілов уважає надзвичайно важливим перетворювання сонячної енергії в електричну. Він вірив, що в найближчих 25 роках будуть винайдені такі напівпровідники, завдяки яким буде можливо спорудити дешеву систему перетворювання одного виду енергії у другий. Велике майбутнє теж матимуть дослідники, що роблять спроби акумулювати сонячну енергію. При допомозі різних хемічних реакцій. А втім, енергія сонячних променів може допомогти людині розв'язати одну з найважніших проблем сучасноти — проблему голоду на нашій плянеті, шляхом збільшення продуктів харчування.

Саме тепер у багатьох наукових центрах світу проходять експерименти, які вив вили, наприклад, що концентруючи сонячне світло на зернах пшениці та інших сільськогосподарських культур, можна корисно вплинати на їх генетичні ознаки, та отримати надзвичайно врожайні нові сорти харчів. Під цим оглядом, слід виявляти значно більше електричне, ніж, наприклад, промені рентгена, невтронів та інших родів опромінювання. Тому сонце слід вважати найбільшим подарунком провидіння, якому завдячуємо не тільки виникнення життя на землі, його підтримування протягом 10 мільярдів років, але й майбутнє прожитта людини на нечувано високому життєвому рівні.

ОКРЕМА УРЯДОВА КОМІСІЯ ствердила, що непотрібні правила та льокальні закони на 35 відсотків причиняються до високих цін за мешканеві приміщення. У своїх рекомендаціях комісія пропонує не виплачувати урядової допомоги тим стейтам і місцевим правлінням, які не братимуть до уваги її рекомендацій. Беручи до уваги, що комісія розглянула цілий ряд різних стейтових і льокальних правил, на базі котрих якраз зроблено висновки та пропозиції, найбільше скритиковано закони передмість, які використовується у різній формі для того, щоби в даній околиці не допускати будь-яких співжителів.

Д-р Михайло Паламар

М. ГРУШЕВСЬКИЙ — ОДИН З НАЙБІЛЬШИХ ІСТОРИКІВ XX СТОЛІТТЯ

II.

За відомостями Грушевського аж до смерти володаря Ярослава Мудрого з XI ст. були на службі скандинави в київських володарів, бож Ярослав і його батько Володимир Великий, починав відбудову „імперії" в Новгороду при помочі варязьких найманих воїнів. В тих часах вживали наймані війська й інші державні володарі. Польський король Болеслав Хоробрий, який, допомагаючи своєму зятеві Святополкові втриматись у Киві, наймав у допомогу печенігів проти Ярослава Мудрого. Проф. Фреріксен називає Київську державу „імперією", але нею чомусь керував „принцип"... Грушевський Володимира Великого (і Ярослава Мудрого) називав „единодержцем"), тобто імператором або володарем, адже і Карло Великий очолював у тих часах Франконську імперію й звали його також імператором, пишучи на емігрантській англійською мовою...

Після смерти володаря Ярослава Мудрого (1054 р.) був повільний занепад Київської імперії, коли почалася й властива княжа доба, адже появилось багато князівств очолених князями, які не завжди притримувались заповіту Ярослава Мудрого та законів Руської Правди, що врешті закінчилось руйною, коли татари-монголи, йдучи з Азії в Европу, знищили Київ та інші міста України. Але майже одночасно з занепадом столичного Києва, творився новий політичний центр на західніх землях України, що започаткував нащадок Київської династії володар Роман, а довершив його син — король Данило, укріпляючи Галицько-Волинську державу та допомагаючи й Києву під час згаданої навали азійських кочовиків у 1240 роках. Галицько-Волинська держава існувала до 1340 року.

Після знищення татарами Києва — столиці імперії 1240 року, литовці приєднали (звичайно за договором) до своєї держави частину східніх земель України, користаючи й з вищої культури, бож в Київській імперії ще з 860 року існувала епархія східного обряду, коли то й володар Аскольд, після походу на Візантію, став християнином. Знову ж за часів володаря Володимира Великого було впроваджене офіційно християнство, що сприяло поширенню освіти, а за володіння Ярослава Мудрого появився кодекс законів — „Руська Правда" та науковий осередок з бібліотекою в Києві при катедрі св. Софії, адже Україна через Чорноморську торгівлю мала зв'язки з осередками культури й цивілізації старого світу на протязі кількох тисячоліть.

Литовські володарі в грамотах звичайно писали, що „старовини не рушають, новини не вводять". Але після упадку Галицько-Волинської держави 1340 року та порозуміння Литви з Польщею, почались ширити польські економічно-політичні впливи на українські землі, що спричинило козацькі повстання та козацьку добу на Україні. З цієї доби є відомий договір гетьмана Богдана Хмельницького з Москвою 1654 року й Гадяцький договір гетьмана Івана Виговського з Польщею та Литвою 1658 року. Між іншим, на Гадяцькому договорі М. Грушевський закінчив свою 10-томову Історію України-Руси.

У цьому короткому огляді з половини (прибл. 300 сторінок) однотомної „A History of Ukraine" охоплено часи, які М. Грушевський описав у згаданій Історії України-Руси, де він включив приблизно двадцять разів більше відомостей археологічних, історичних, літературних, правничих та інших наук пов'язаних з історією Руси-України. Ця енциклопедичного типу праця охоплює відомості з усіх обсягів знання з найдавніших та найтяжчих часів для досліду. Тут годиться пригадати, що академік М. Грушевський, поруч інших праць, встиг видати також п'ятитомову „Історію Української Літератури". Деякі науковці на еміґрації інколи без надуми говорять, що такої великої праці — Історії України-Руси — ніхто не буде читати, забуваючи, що в кінці кожного тому Грушевського праці є обширний індекс, по якому за пару хвилин можна відшукати відомості про ту чи іншу історичну постать, подію або місцевість, пов'язану з різними інформаціями з яких і молодий дослідник може користати...

Отже, хоч є однотомна „A History of Ukraine" М. Грушевського англійською мовою в американських бібліотеках, переклад згаданої 10-томової „Історії України-Руси" конечно потрібний в англомовних бібліотеках світу. Це важне завдання друга велика політична еміґрація після Другої світової війни повинна виконати, тим більше, що вже є й університетська катедра історії в імені М. Грушевського та чотири перші томи вже перекладено, але не видано. Деякі науковці також раніше писали, що історію України можна пізнати, вивчаючи світову історію, але вони, мабуть, вже мали нагоду свою думку змінити, живучи пару десяток літ у західньому світі...

При цій нагоді треба пригадати, що поруч історії України, треба конечно перекласти на англійську мову й праісторію, тобто „Археологію України" Ярослава Пастернака. Вона, як і Грушевського „Історія" не перестаріла, бож культурні народи цінні наукові праці перевидають багато разів. Між іншим, однотомна „Археологія України" Я. Пастернака має 790 сторінок, але для перекладу не буде більше чотириста сторінок, а решта — це світлини для видавця та сорок сторінок передруку підсумків англійською та німецькою мовами. Отже, 50-мільйонова нація повинна мати не лише свою історію, але й праісторію, тобто метрику нації бодай в один світовій мові, якщо вона має бути частиною спільноти культурних народів світу...

Книжки про українських американців подаровано бібліотекам

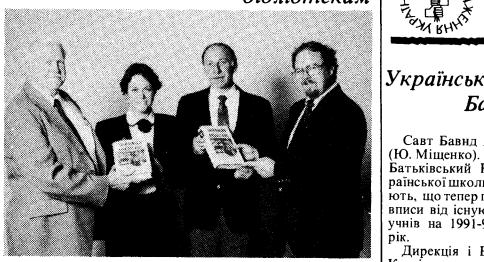

М. Мовчан (зліва) передає книжку Марсі Гжибовскі, комерційному керівникові публічної бібліотеки в Нью Бритен, Френк Гаглярді, директор бібліотеки ім. Елігу Буррітта при Центральному стейтовому університеті, отримує книжку від Ю. Тішона.

(Фото:Пет Мовчан)

Мужі довір'я Українського Студентського Клюбу при Центральному стейтовому університеті Коннектикат Михайло Мовчан і Юрій Тішон обдарували публічну бібліотеку в місцевості Нью Бритен, Конн., і бібліотеку ім. Елігу Буррітта згаданого університету найновішим виданням — книжкою д-ра Мирона Куропася п. н. „Українські американці".

Український Студентський Клюб первісно заснований д-ром Михайлом Воскобійником, який впродовж двадцяти років був професором східньо-європейської історії в Центральному стейтовому університеті та відійшов на пенсію в 1987 році.

Книжки для вищезгаданих бібліотек закуплено із фонду Українського Студентського Клюбу.

Народний ансамбль „Вірність" на Лонг Айленді

В четвер, 20-го червня, у вечірніх годинах, український Гемстед, а з ним майже цілий Лонг Айленд, від Брукліна до Бабилону і Рівергед, понад дві години жив подихом рідних земель.

Цей подих принесли нам студенти політехнічного Інституту зі Львова. Це група 32 юних танцюристів, музик і співаків, хлопців і дівчат, згуртованих в народному ансамблі „Вірність". Його хореограф — Анатолій Фолюш, музичний керівник — Мирон Гамаля, директор — Степан Шалата.

Їх виступ відбувся в просторій концертовій залі католицької середньої школи ім. єпископа Келенберга в Юніондейл, Гемстед, а організатором-спонзором була українська католицька парафія св. Володимира в Гемстеді під проводом свого невтомного пароха о. протоєрея Івана Терлецького. Він відкрив програму, привітавши гостей і публіку, а мистецькі виступи розпочав танцювальний ансамбль вітальним танцем під акомпаніямент ансамблю народних музик „Обереги".

В цілій програмі чергувалися виступи танцюристів, що своїм бравурним, напрочуд здисциплінованим виконанням радували публіку, як і гра ансамблю народних музик та сольові пісні й дуети Лесі Грабової і Миколи Олексишина.

Як на фільмовому екрані чергуються танці з різних частин українських земель: гуцульські, лемківські, бойківські, буковинські, поліські, й для кожного з них танцюристи одягнуті у чудові, відповідні тим землям, строї.

У спільних обертах, кроках, рухах не завважуєть найменшої нерівности або спізнення — все те виглядає, наче виконувалося б за потисненням електричного гудзика.

Дуже тепло приймала публіка сольові виступи Лесі Грабової та Миколи Олексишина, що своїми народними й стрілецькими піснями відсвіжували у слухачів пам'ять давних славних днів, струшували з душі порох теперішніх буднів та збуджували тугу за кращою долею для українського народу на споконвічній його землі.

Ансамблю народних музик „Обереги" виступав з власним репертуаром, вико ниючи народні та жартівливі мелодії, акомпаньовав солістам та творив живу музику до тих чудових танців.

Програму закінчено американською патріотичною піснею „О, бютифул" під проводом Лесі Грабової та українським славнем „Ще не вмерла Україна". Вкінці о. парох подякував виконавцям і проводові ансамблю за таку милу культурну програму, а виконавцям вручено квіти.

Степан Шалата, провідник ансамблю, подякував всім за дуже тепле прийняття і вручив о. парохові на згадку різьблений хрест та гуцульський топірець.

Многоліттям з побажанням дальших успіхів у їх виступах, закінчено таку вдалу під кожним оглядом імпрезу.

Далі ансамбль виступить у Йонкерсі, Верховина" в Глен Спей, Бінггемптоні, Гартфорді, на „Союзівці" в Кергонксоні і в Бостоні.

М. Курчак

12-ий з'їзд

ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

відбудеться

в днях 6-го, 7-го і 8-го вересня 1991 року
на Оселі УНСоюзу СОЮЗІВКА, Кергонксон, Н. Й.

Приміщення просимо замовляти:

Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road, Kerhonkson, N.Y. 12446. Tel.: (914) 626-5641

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

ІНВЕСТУЙТЕ В УКРАЇНУ, ЗБІЛЬШІТЬ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Українська школа в Савт Бавнд Бруку оголошує вписи

Савт Бавнд Брук, Н.Дж. (Ю. Міщенко). — Дирекція і Батьківський Комітет Української школи повідомляють, що тепер приймають вписи від існуючих і нових учнів на 1991-92 шкільний рік.

Дирекція і Батьківський Комітет школи просять усіх батьків зареєструвати своїх дітей якнайшвидше. Це допоможе дирекції у плянуванні шкільного року. Українська школа, яка існує при церкві-пам'ятнику в Савт Бавнд Бруку знаходиться в приміщеннях Дому Української Культури. Сьогодні у школі навчається понад 100 учнів. Існує школі кляса малят і садочок, також кляси українознавства від 1-ої до 12-ої, крім того існують кляси релігії, співу і танців.

У справі вписів слід звертатись до директорки Христі Сизоненко на число телефону: (201) 895-4868 або до голови Батьківського Комітету Ніни Ведмідь на число телефону: (908) 563-2690.

У першу річницю смерти св. п. О. Сохора

3-го липня минає рік, як після тяжкої довгої недуги відійшов у вічність св. п. Осип Сохор, визначний український купецький діяч та відомий меценат на різні наші цілі.

6-7-го липня українська громада в Маямі Біч, Фльорида, Панахидами і Службою Божою прощала покійного Осипа на вічний спочинок. 9-го липня його тіло було перевезено до Вашінґтону і по відслуженні Св. Літургії та Панахиди зложено в крипті Українського Національного Мавзолею. Багато людей, ближча і дальша родина та приятелі з Філядельфії зійшлися, щоб віддати останню шану улюбленому Осипові. Прощали його близькі приятелі: Роман Яріш та автор цих рядків. Після похорону в домі Богдана Кузьми, сестрінка покійного, відбулася тризна, під час якої пропонувано спогади про покійного.

Осип Сохор народився 9-го вересня 1912 року в с. Поникві біля Бродів у заможній і національно свідомій родині, де було їх шестеро дітей — три сестри і три брати. З молодих літ Осип мав замилування до купецтва, торгівлі. Відбувши службу у польському війську, він зайнявся торгівлею, відкрив крамницю одягу в Бродах. Допомагала йому вірна і працьовита дружина Марія.

В 1944 році О. Сохор з дружиною і маленькою доненкою Женею ділить долю української еміграції. В Німеччині працьовитий Осип продовжує своє улюблене купецтво різними способами, щоб дати життя родині. У 1949 році переїздить з дружиною і двома донями (бо вже народилася дона Леся) до Америки, де спочатку живе у Скрентоні, Па, у свого вуйка, а відтак переїздить до Філядельфії, не покидаючи свого купецтва. І власне тут авторові цього спогаду довелося запізнати Осипа, що шляхетну людину. Тут ми і стали спільниками різних підприємств. Українська мудрість каже, що найкраще пізнати характер людини під час великих злиднів, або серед великих грошей. Під час нашої довготривалої купецької праці в особі св. п. Осипа я пізнав найбільш чесну, щиру та працьовиту людину. Від того часу наші родини подружили між собою і ми з моєю дружиною сотні разів переступали гостинні пороги подружжя Сохорів.

Приблизно 11 років тому подружжя Сохорів переїхало на соняшну Фльориду, до Маямі Біч, де місцева українська громада щиро прийняла їх. Щойно тут наш Осип показав справжній свій купецький талант. Він стає одним з найкращих купців Фльориди. Крім купецтва він кидається у вир і громадської праці: стає головою купців і підприємців, членом управ УККА, ООЧСУ, кредитівки „Самопоміч" та інших українських установ. Слід згадати, що він з цілою родиною був членом всіх наших братських організацій. Крім того він пам'ятав, що є батьком родини, пам'ятав про освіту улюблених дочок. Нині Женя є д-ром філософії, а Леся закінчила малярство.

Покійний був глибоко віруючою людиною. Допомагав не лише своїй церкві. Він був відомий меценат на різні українські цілі. Приблизно рік до смерти він пожертвував на ці цілі понад десять тисяч долярів.

Св. п. Осип Сохор у своєму житті ворогів не мав. Кожному потребуючому він радо допомагав, до старших і молодших мав ласкаве слово, завжди був жартівливий, усміхнений та понад усе гостинний і товариський.

Хочу згадати, що два місяці перед смертю я відвідав Осипа в його хаті. Згадую це тому, щоб показати його дружню прив'язність до друзів. Побачив я його вже в схорованому і ослабленому стані. Говорили ми тоді довго на різні теми, бо оба були свідомі того, що говоримо востаннє. Остання розмова відбулася між нами на дстовищі, де він сказав: „Михайле, бачиш, що дістся на нашій Україні. Україна напевно незабаром буде вільною, але я її вже не побачу, бо скоро умру. А як умру, то скажи щось про мене доброго, ти ж мій приятель". По цих словах ми в обіймах ридали, як малі діти.

Брак Осипа Сохора відчули не лише його люба дружина і доні, але й українські громади Філядельфії та Фльориди.

Організації, до яких належав О. Сохор, його друзі і знайомі не забудуть праці, що її він віддав для добра їхньої громади.

М. Ковальчин

В Києві...

(Закінчення зі стор. 1)

політика якого реалізувала 50-літнє прагнення німецького народу — об'єднання Німеччини. Ми не хотіли б, щоб тінь неповаги до кремлівського імперського режиму, невинних жертв Карабаху, Тбілісі, Баку, Вільнюсу лягла на Вас і дала підставу розцінити Вашу зустріч у Києві як підтримку імперської політики кремлівського центру".

У п'ятницю, 5-го липня, в Борисполі на летовищі президента СССР М. Горбачова зустрічали голова Верховної Ради України Леонід Кравчук, прем'єр-міністер Вітольд Фокін та перший секретар ЦК КПУ Станіслав Гуренко. Вони пізніше зустріли канцлера Німеччини Гельмута Коля. Дівчата в українському національному вбранні вручили гостеві квіти. Відбулася церемонія знайомства гостя з керівниками України.

Наступного дня, 6-го липня, на телевізії голова ВР УССР Л. Кравчук, зупиняючись на результатах зустрічі, визначив позицію Гельмута Коля як активного прихильника федеративного устрою союзу, що в ньому він вбачає запоруку розвитку і прогресу. З цим не погодилися керівники України, зазначивши той факт, що на протязі 73-ох років Україна відчувала тиск „федералізму", додавши, що кожна республіка різниться власними традиціями, історією, рівнями економічного розвитку, національними проблемами. Л. Кравчук підкреслив, що досвід будь-якої цивілізованої країни в цьому питанні не є прикладом для наслідування. Україна нині вибороє свій суверенітет. За словами Кравчука, перші особи республіки у розмові з канцлером Німеччини зазначили, що Україна не відмовляється від загальнолюдського і загальноекономічного інтегрального процесу, що триває, наголосивши принципи справедливости, рівноправности.

Г. Коль погодився з цими міркуваннями і висловив бажання при нагоді ще раз зустрітися з керівництвом України в Німеччині або в Києві. Питання про встанов лення двосторонніх дипломатичних зв'язків не обговорювалося. Як стверджує голова ВР, на це не стало часу. Підтримано позицію України розвивати стосунки з Німеччиною на рівні держав, зокрема, з Баварією. „Я вважаю, що це є ознакою поваги до нашого суверенітету", — сказав Л. Кравчук.

„Я й сподівався..."

(Закінчення зі стор. 1)

вість висловитися не тільки вузькі спеціялісти, але й представники сусідніх наукових теренів.

Чи всі доповіді обговорювалися і чи він є вдоволений з реакції на його виступ? „Так, я більше, ніж вдоволений. Ніяк не сподівався, що моя тема і її конкретний документальний грунт викличе стільки запитань. Що ж зацікавило колег-науковців найбільше? „Наприклад, вони хотіли знати, чи є в науковому обігові архівні документи з Риму, Базелю, Гамбургу, на які я посилався. Дуже прискіпливо, і я цьому радий, було мене запитувано про архівні фонди України, їх реальний стан і можливості використання, зокрема монастирських фондів".

Чи були запитання, відповідь на які виявилася для нього проблематичною? „Були, і це також добре, бо стимулює розвиток нашої справи. Йшлося, зокрема, про потребу передачі певних польських архівних фондів України і українських — Польщі, саме тих, які відіграли б важливу ролю в розвитку національних наук. Особливо болючим було для мене запитання щодо долі українських архівів у Перемишлі". Мова йшла про щось конкретне? „Так. Малася на увазі 30-тисячна колекція рукописних церковних книжок, заснована Іваном Лаврівським у першій половині XIX сторіччя. Це скарб українського народу і є непритустимо його втратити. Тепер він розірваний на шматки. Частина у Варшаві, частина в Люблині, решта — в Перемишлі".

Чи те, що говорилося на конференції, в якійсь мірі було для нього несподіванкою? І чи взяв він з неї, крім приємних вражень, особисту науково користь? „Бачите, вперше їдучи до Америки і знаючи, що зустрінуся з відомими вченими, я й сподівався на щось несподіване. І не довелося розчаровватися. Почув чимало забуто того в нашій материковій історіографії, ряд доповідей схвильовав мене новим трактуванням історичних подій і осіб, їх творів. Сильне враження залишили особисті зустрічі з людьми. Зізнаюся, що довго буду зачарований з чисто людської привабливости і величезної наукової ерудиції професорів Івана Фізера, Богдана Рубчака, Ярослава Розумного, Олександра Барана, Степана Козака та інших. Це люди інтенсивного наукового мислення, ори гінальних і водночас переконливих, доказових поглядів і оцінок".

Наукова вимогливість і самовимогливість одного співбесідника дозволила нам запропонувати запитання, яке в іншому випадку сприйнялося б не цілком коректним: чи може наступна, одинадцята, конференція „Україна — Захід" виявитися ще більш вдалою? „Не тільки може, але й повинна. Річ у тому, що про кожне наукове досягнення можна говорити тільки тоді, коли воно засвідчене друком. Незрівняно більше було б користи з нашої роботи в Урбана-Шампейн, якби тексти доповідей було видруковано — якщо не в повному обсязі, то хоч би у вигляді тез. Без друкованого фіксування зробленого конференція істотно втрачає своє значення".

Наприкінці розмови ми попросили гостя, як науково го секретаря НТШ у Львові, поділитися плянами науково-видавничої діяльности Товариства. „Ці пляни передбачають не просто ряд видань, але ряд тінів видань. Йдеться про традиційні „Записки НТШ", тематичні альманахи, збірники конференцій, симпозіюмів, бібліографічні описи, бібліотеку з українознавства та інше. Є ще один, особливо важливий і престижний план, про ньго я говорив на зустрічі з членами НТШ в Нью Йорку і також прошу вас підкреслити це в газеті. Ми, велика група львівських науковців, випрацювали проєкт спільного для всіх НТШ у світі двотомного довідника „Наукове Товариство імені Тараса Шевченка". Докладно визначено завдання довідника, реєстр тем і статей, спосіб організації редакційного процесу. Підготовка займе 3-5 років, але очікувані результати, повірте, вартують зусиль".

Традиційне запитання до подорожуючої людини: як летілося, чи не здається нюджерське літо надто гаря чим у порівнянні з львівським? На це Олег Купчинський, усміхаючись, відповів: „У Львові тепер теж гаряче, і не лише влітку".

Соціально...

(Закінчення зі стор. 2)

подають літні жінки, пенсіонери.

А як з рештою населення СССР? Статистичні дані про рівень заможности на початку 80-их років опублікували „Известия" — 41 млн мали дохід менше прожиточного мінімуму, отак 78 карбованців. Згідно з тими даними, родина з доходом меншим 75 карб. тратить на їжу половину грошей.

„Аргументи і факти" повідомляють, що родина з нижчим прожиточним мінімумом вживає у три рази менше молочних продуктів та м'яса, в порівнянні з такою ж родиною в ЗСА. Згідно з тими даними, родина з доходом у 75 карб. втрачає на їжу половину грошей.

Не позбавлені цікавости такі відомості. В областях нечорноземної смуги складає 0.04 відс. загальної кількости населення СССР, а місцева еліта, себто номенклятура 56-100 відс. цілої доброї їжі, яку отримала ціла область.

Соціяльне розмежування в СССР таке — „багаті" 233 відс. всіх родин, бідних 86.5 відс. Відповідно в ЗСА багатих 3 відс. „Багаті" СССР — це не ті, які звичайно щось „мають". Вони багаті тому, що мають доступ до закритих розпредільників з дуже дешевими або і безплатними високоякісними товарами. Заможність в СССР залежить від місця в номенклятурі. Сюди належать робітники мистецтва, культури, спорту і науки. Таких людей в СССР є 400, 000. До них треба додати 100,000 „нових багатіїв" — кооператорів і 1.7 млн робітників торгівлі. Серед пенсіонерів тільки 1,6 відс.)750, 000) входить у категорію еліти персональні пенсіонери з пенсією до 500 карбованців. У той час 16 млн пенсіонерів отримує (1987 рік) менше 60 карбованців місячно.

„Аргументи і факти" пишуть, що 1986 року платня за помешкання складала всього 3 відс. доходу. В середньому без пропаганди платня за помешкання сягає 15-20 відс. доходу родини. Для більшості незаможних родин з прибутком до 60 карб. вмісяць — 23.4 лмн чол. — платня за помешкання сягає 25 відс. Для людей з високим зарібком і політичним становищем видаток на помешкання не більший 10-12 відс., причому якість помешкання дора. Багато родин у СССР взагалі не мають помешкань, а найчастіше одну-дві кімнати; це їх коштує 60 відс. зарібку. Перебудова впевняє, що проблема помешкань буде вирішена (як?) аж 2010 року.

Очевидно такі дані відповідають і Україні, але більш докладних відомостей статистики з України досі нема.

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Ню Йорк. — Академія досягнень ЗСА подала до відома, що Соню Гарайду-Рамірез обрано Всеамериканською студенткою. Соня, це випускниця Академії св. Юра та одна з кращих її учениць, тепер вона є студенткою Нюрошельського коледжу. На вирізнення до Академії досягнень ЗСА, Соню запропонувала д-р Енн Рая.

Соня Гарайда-Рамірез є доч кою Мігеля та Галини Рамі рез і внучкою Петра та Еви Гарайдів та Максиміла і Зе нобії Рамірез.

Щоби бути пропонованим Академії досягнень ЗСА на Всеамериканську студентку чи студента потрібно мати загальну оцінку понад 3.3 і мати рекомендацію учителя, тренера, шкільного дорадника чи іншого відповідного спонзора.

КАРПАТІЯ ВІДКРИТА на ЛІТНІЙ СЕЗОН 1991 року

— Кімнати ґрунтовно відновлені —
— Добірна кухня із обідами і вечерями —
— Кімнати із сніданням від $ 25.00 —

Замовляйте кімнати на адресу:

CARPATHIA HOUSE
P. O. Box 126
Lexington, N. Y. 12452
Тел.: (518) 989-6622

ЛІТНІЙ СЕМІНАР УВАН
від 12-17 серпня 1991 р.
М. ПОПОВИЧ — (Київ), „НАРИСИ ІЗ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ"
А. СЄРИКОВ (Київ), „ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ НА УКРАЇНІ"

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого найдорожчого і незабутнього мужа, батька і дідуся

бл. п.
інж. ЯРОСЛАВА БОЙДУНИКА

будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ
в слідуючих церквах: 15-го липня 1991 р. о 9-ій год. рано
в Долині на Україні
— манастирі отців Студитів, в Римі — Італія
— церкві св. Івана Хрестителя, — Гантер, Н. Й.
— церкві св. Володимира — Глен Спей, Н. Й.
— церкві Христа Царя — Статен Айленд, Н. Й.
— церкві св. Юра — Ню Йорк, Н. Й.,16-го липня о год. 7-ій рано

Горем прибиті:
дружина — ДАРІЯ
дочка — АДЯ з мужем ОРЕСТОМ ФЕДАШОМ
внуки — ТАЛІЯ і ДАРІЯН

Просимо родину, друзів і знайомих про молитви.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого дорогого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ і БРАТА

бл. п.
ФЕДОРА ЛУЦИШИНА

в суботу, 13-го липня 1991 року, о год. 7:30 рано
в українській католицькій катедрі св. Родини в Пондоні — Англія,

ПОМИНАЛЬНУ СВ. ЛІТУРГІЮ з ПАНАХИДОЮ
відправить Преосв. Владика Михайло Кучмій, ЧНІ.

В цьому намірі, в суботу, 13-го липня 1991 року будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ
в слідуючих церквах:
в Торонто, Канада — в церкві Пресвятої Евхаристії о год. 9-ій рано, — (о. Богдан Лукій)
в Ошаві, Канада — в церкві св. Юрія Переможця о год. 8-ій рано, — (о. Роман Набережний)
в Нюарку, Н. Дж. — в церкві св. Івана Хрестителя о год. 11-ій рано — (о. Іван Стухляк).

До спільної молитви за спокій душі покійного — приятелів і знайомих просить

дружина — АЛЬБІНА з родиною

Безпосередньо по панахиді відбудеться
ТРИЗНА
в церковній залі св. Івана Хрестителя, в Нюарку, Н. Дж.

Діпимося сумною вісткою з рідною, приятелями і українською громадою, що в суботу, 29-го червня 1991 р. на 90-му році життя відійшов у вічність наш дорогий тато і дідусь

бл. п.
АНДРІЙ НЕГРЕБЕЦЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 1-го липня 1991 р. в катедрі св. Андрія у Вашінгтоні, Д. К., а відтак на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
син — ЮРІЙ
невістка — БЕАТРІС
внуки — ХРИСТИНА, БОГДАН, ЮРІЙ, ЛЯРИСА І ТАТЯНА

САМЕ ТЕПЕР ПОРА ПЛЯНУВАТИ НА МАЙБУТНЄ!

РОЗСУДЛИВІ ЛЮДИ, ТАКІ, ЯК ВИ, ПОВИННІ ПОРОБИТИ СТАРАННЯ, ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СОБІ МАЙБУТНІ ПРИБУТКИ, АЛЕ ТАКІ, НА ЯКІ МОЖНА ВПОВНІ РОЗРАХОВУВАТИ І ЯКІ ЗАСТУПЛЯТЬ ВАШ ЗАРОБІТОК, ЯК ПІДЕТЕ НА ПЕНСІЮ.

ПИШІТЬ АБО ТЕЛЕФОНУЙТЕ, ЩОБ ЗАСЯГНУТИ ДАЛЬШИХ ІНФОРМАЦІЙ ВІДНОСНО

ПЕНСІЙНОЇ ГРАМОТИ УНСОЮЗУ,

ЯКА ПЛАТИТЬ САМЕ **ТЕПЕР 8%** РІЧНО І ЯКІ Є ВІДРОЧЕНІ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ.

До: Українського Народного Союзу, Інк.
P.O. Box 17A, Jersey City, N.J. 07303. Tel. (201) 451-2200 ; 1-800-253-9862

☐ Прошу докладно поінформувати мене про ПЕНСІЙНУ ГРАМОТУ УНСОЮЗУ
☐ Я не є членом, але мені цікаво довідатися про життєве забезпечення УНС
☐ Для мене ☐ Для моєї рідні
☐ Прошу ближче поінформувати мене про .....

Ім'я і прізвище .....
Вулиця, або поштова скринка .....
Місто ..... Стейт/Провінція ..... Поштове ч. .....
Число домашнього телефону ..... Число тел. в праці .....
Мій вік ..... Вік жінки/чоловіка ..... Вік дітей .....

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

ЛІТНІ МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ на СОЮЗІВЦІ 1991

П'ятниця, 12-го липня
9:30 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"

Субота, 13-го липня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ — Хор „ДУМКА" з Ню Йорку
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: ОЛЕКСАНДРА ХУДОЛІЯ

П'ятниця, 19-го липня
9:30 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"

Субота, 20-го липня
8:30 веч. — „КАБАРЕТ" з участю естрадного співака АЛЕКСА
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"

П'ятниця, 26-го липня
9:30 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"

Субота, 27-го липня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: Танцювальний ансамбль „ЧАЙКА" з Йонкерсу
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ВАТРА"

Неділя, 28-го липня
8:00 веч. — ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР письменниці ГАННИ ЧЕРІНЬ
Твори читатимуть: *Ганна Черінь, Галина Біровець і Ярослава Гунчак*

П'ятниця, 2-го серпня
9:30 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"

Субота, 3-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ:
ЛІДА ГАВРИЛЮК, сопрано; ПАВЛО ГОНЧАРОВ, піаніст
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ДВА КОЛЬОРИ"

Неділя, 4-го серпня
ГРОМАДА КЕРГОНКСОНУ
3-тя по пол.: відзначення п'ятої річниці чорнобильської трагедії:
Надія Матківська, доповідь; хор „Мрія" з Баффало;
Оксана Боженко, сольоспів

П'ятниця, 9-го серпня
9:30 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"

Субота, 10-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: ЛІЛЕЯ ВОЛЯНСЬКА, сопрано
ГАЛИНА КОЛЕССА, віолістка; АДЕЛІНА КРИВОШЕЇНА,
ТАРАС ФІЛЕНКО, піаністи
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"

П'ятниця, 16-го серпня
9:30 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"

Субота, 17-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: естрадний співак АЛЕКС
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ВОДОГРАЙ"
11:30 веч. — ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ"

Неділя, 18-го серпня — „ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ"

П'ятниця, 23-го серпня
9:30 веч. — ЗАБАВА, оркестра: „ЗВУКИ СОЮЗІВКИ"

Субота, 24-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: ВИСТУП УЧАСНИКІВ КУРСІВ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ балетмайстра РОМИ ПРИЙМИ БОГАЧЕВСЬКОЇ
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: Тріо ОЛЕСЯ КУЗИШИНА

Конферансьє: **ОЛЯ ХОДОБА-ФРИЗ**

Керівник мистецьких програм: **АНЯ ДИДИК-ПЕТРЕНКО**

Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641

„Корисне..."

(Закінчення зі стор. 2)

підвищення нафтового і газового виробництва. Такий ряд позичок можна сплачувати з більших експортів.

Міжнародний монетарний фонд і Світовий банк наголошують інший підхід, хоч вони також хотіли б фінансувати тільки специфічні проекти, щоб утривалити початки ринкової економіки.

Плян, який випрацювали економісти, базується на сумі між 20 і 30 більйонів долярів різних субсидій західніми державами, Міжнародний монетарний фонд і Світовий банк річно протягом трьох років. Цей плян хоча не має точних проектів, не є проти них. Плян говорить про участь Заходу у перетворенні советського господарства. Субсидії західніх держав будуть лише початковим капіталом. Решта фінансування мусить прийти від приватних банків, які стежитимуть за тим, щоб позички були забезпечені і сплачені. Банкова криза, яка існує тепер в ЗСА не дозволить банкам видавати рискові позички для СССР.

„Американська допомога СССР повинна основуватися на ділах уряду, а не на обіцянках", — сказав сенатор Бил Бредлі. Інші запитали: Чому допомагати центральному урядові? Це тільки посилює опонентів економічних реформ і воріг Заході.

ВОЛОДИМИР БАРАҐУРА
КАЛИНОВИЙ МІСТ
збірка споминів — розповідей із дитячих років у Немирові, із життя учнів Яворівської гімназії в 1922-28 рр.
Мистецьке оформлення Зенобія Онишкевича
220 стор., ціна: $12.00, портo $1.00.
Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язує 7% стейтового податку
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Спортова програма Українського Фестивалю

Голмдель, 15-го червня. — Успішно і корисно для української молоді втілює в життя відомий клич „В здоровому тілі — здорова душа" комітет Українського Фестивалю в Артс Центрі, Ню Джерзі. Саме завдяки прихильним й чутливим до нації молоді чоловим особам в комітеті Українського Фестивалю, саме цей фестиваль є повноцінною українською культурною імпрезою, що неодноразово підкреслювали визначні українські й американські суспільно-громадські й політичні діячі. З нагоди цьогорічного 17-го з черги Українського Фестивалю, губернатор Джим Фльоріо видав спеціяльну Проклямацію, що була надрукована в програмовій книжці. Цікаво було й визначним гостям з України побачити, що українська молодь в ЗСА не тільки співає, танцює, творить рідне мистецтво, але й не забуває про фізичну культуру й спорт. Якщо йдеться про спортову програму, то в ній цього року взяла участь рекордова кількість — 120 спортовців, які виступали в 15-ти футбольних і відбиванкових дружинах. Тисячі любителів і ентузіястів спорту протягом дня приглядалися до цікавих і емоційних змагань, переможці яких були нагороджені цінними трофеями Українського Фестивалю. Після закінчення ігор турніру, перед головним вечірнім концертом, серед інших членів комітету був відзначений цінною плякетою і керівник спортової програми О. Твардовський.

Футбольний турнір УСВТ „Ч. Січ" Б — „Спартанс" СК — 3:2

В складі дружини „Ч.Січі" виступали, між іншими, футболісти, що 20-го червня ц. р. поїхали в складі збірної УСЦАК в турне в Україну (Данило Василак, Олесь Василак, Андрій Бакун і Євген Чижович). Переможні голі для „Ч. Січі" здобули: Матеяс, Бакун і Козьол.

СК „Рух" Пассейк — УСВТ „Ч. Січ" А — 4:2

Переможні голі для дружини „Рух" здобули Филипович, Данович і Криженовський.

„Спартанс" СК — СК СУМ „Крилаті" Йонкерс — 3:3

Усі три голі для „Крилатих" здобув Чернявський, для „Спартанс" Іванов, Едельман і Гоншайн.

УСК Ню Йорк — СК „Рух" Пассейк — 5:5

Голі для УСК здобули: Гупало — 2, Турко, Граф і Графіт, для „Руху": Криженовський — 2, Діффлей, Филипович і організатор та капітан дружини д-р С. Палидович.

УСВТ „Ч. Січ" Б — СК СУМ „Крилаті" — 5:1

Переможні голі для „Ч. Січі" здобули: Матеяс, О. Василак, Шірер, Гатер і Козьол.

УСВТ „Ч. Січ"А — УСК Ню Йорк — 1:7

Переможні голі для УСК здобули: Гупало — 4, Граф — 2 і Лим.

ФІНАЛЬНІ ІГРИ

(за третє місце)
СК „Рух" Пассейк — „Спартанс" СК —4:0

Переможні голі в цій зустрічі для „Руху" здобули: Креч — 2, д-р Палидович і Криженовський.

Зустріч за 1-ше і 2-ге місця: УСВТ „Ч. Січ" Б — УСК Ню Йорк — 2:0

В цій зустрічі зазнав контузії воротар УСК, що до деякої міри мало вплив на хід змагань фіналу. Переможні голі для „Ч. Січі" здобули Матеяс і Козьол. В складі переможців виступали теж, крім уже згаданих футболістів, вибраних до збірної УСЦАК, брати Козьоли, Шірер, Кравлей і Гатер.

У складі віце-чемпіонів турніру УСК Ню Йорк: Яворський, Граф, Сабальякас, Новак, Чарний, Коваленко, Турко, Ґріфіт, Гупало, Сантос і Вербицький.

Після закінчення турніру нагороди від комітету Фестивалю вручили Я. Івахів і О. Твардовський.

Футбольний турнір дорости

З огляду на брак часу відбулися два змагання дружин дорости. В групі 11-річних і молодших юні футболісти УСВТ „Ч. Січ" зазнали поразки з однолітками з американського клюбу „Кугарс" — 1:2. Єдиного голя для „Ч. Січі" здобув Бренич. У змаганнях 14-річних і нижче юнаки „Ч. Січі" перемогли своїх суперників високим вислідом — 9:2. Переможні голі для „Ч. Січі" здобули: Колодій —2, Мандзій — 2, Храпливий — 2, Коремба — 2 і Вислоцький. Грали теж брати Малічишини, С. Колодій, Гентиш, Коремба II. Усім дружинам дорости були вручені трофеї Українського Фестивалю.

Відбиванковий турнір

В той час як на футбольній площі Артс Центру проходили „баталії" футболістів, на відбиванковому корті відбувалися емоційні ігри трійкового турніру мішаних (два чоловіки і одна жінка) дружин.

У цьому турнірі змагалися: „Ч. Січ" А, „Ч. Січ" Б, Пласт, СУМ і „Ч. Січ" III. Згідно з вислідами трофей першунів здобула дружина „Пласт" у складі Н. Паславський, П. Паславська і П. Гунчак. Нагороду за друге місце здобула „Ч. Січ" III. Третє місце здобули (маючи однакові вислиди) дружини „Ч. Січ" А і СУМ „Кобравер".

Найкращим змагуном турніру був вибраний змагун „Ч. Січі"III А. Пенцак.

(от)

В. Борзов став слугою імперського НОК

В. Борзов, колишній олімпійський чемпіон в бігу на 100 і 200 м, нині „міністер" спорту України і голова НОК України, остаточно здеклярував себе ворогом відродження українського спорту, ставши членом НОК СССР разом з групою шести інших з т. зв. НОК України, що, як виявилося є звичайною філією НОК СССР. У квітні ц. р. Борзов зустрівся з головою Українського Національного Олімпійського Комітету Валерієм Шутієм і ввесь час умовляв „діяти спільно і дуже коректно стосовно до Міжнародного Олімпійського Комітету", очевидно маючи на увазі стримування боротьби українських спортовців за визнання України права на терені МОК.

Саме для цього, як виглядає з дотеперішньої безділяльности, і був створений НОК України під проводом Борзова.

Діючи у важких умовах нелегко розвиває свою діяльність УНОК під проводом В. Шутія. Брак фінансових засобів, технічних влаштувань (комп'ютера) і невеликого ентузіязму між спортовцями, що далі живуть під тиском „старшого брата", є основною причиною цього стану.

І все таки УНОК продовжує інформувати Міжнародний Олімпійський Комітет про стремління і належні права українських спортовців брати участь в Олімпіяді самостійно. УНОК теж інформує НОК-и країн Европи про свої акції на терені МОК. УНОК підтримує тісний контакт з НОКами Балтійських країн, які теж проводять боротьбу за поворот до МОК.

(от)

ЮРІЙ ШЕРЕХ:
ТРЕТЯ СТОРОЖА
ЛІТЕРАТУРА, МИСТЕЦТВО, ІДЕОЛОГІЇ
Українське видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка, Балтимор-Торонто, 1991, друком Укрвпнірт, Вудсток, Мд., стор. 445. Ціна 20.00 дол.
Можна набувати у книгарні „Свободи".
Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані долучити до ціни 7% продажного податку.

Хоч автор не має задуму дати читачам літературно-критичну трилогію, то так воно вийшло. Перша збірка статтей на теми української літератури „Не для дітей", була видана в 1964 році, друга збірка „Друга черга", була доповненням попередньої, а третя, видана в 1991 році, по довшій мовчанці, „відбиває дещо нове в думанні і світосприймані автора". Концепція назви збірки базується на римському часоподілі.

Англійське видання
ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ
за редакцією **ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА,**
діючий редактор: **ДАНИЛО ҐУЗАР-СТРУК**
1-ий і 2-ий з циклів п'ятьох томів, які мають вийти до 1992 р.
A-F — 119.50 дол. — 968 стор.
G-K — 125.00 дол. — 737 стор.
Альфабетична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, компетне зревідоване і доповнене виданя Енциклопедії Українознавства, вповні ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними мапами, першорядний покажчик життя і культури українців в Україні і діяспорі.
Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій.
Набувати можна у книгарні Свободи.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Ню Джерзі обов'язує додати до ціни 7% продажного податку.

УВАГА УЧНІ/СТУДЕНТИ!
ЧИ ВИ БАЖАЄТЕ ПЕРЕПИСУВАТИСЯ ІЗ СВОЇМИ РОВЕСНИКАМИ НА УКРАЇНІ?

СТУДЕНТИ УКРАЇНИ бажають з Вами листуватися. Якщо Ви згідні, УНСоюз постарається підшукати для Вас відповідного товариша/шку у листуванні у Вашій віці. Просимо виповнити нижченодану анкету і вислати на адресу:

Andre J. Worobec
Fraternal Activities Coordinator
Ukrainian National Association
30 Montgomery St. 3rd fl.
Jersey City, N.J. 07302

Ім'я і прізвище .....
Дата народження .....
Адреса .....
Місто .....
Стейт/провінц. ..... **пошт. код.** .....
Я хочу переписуватися з (.....) хлопцем (.....) дівчиною у віці (.....) років (.....) не робить різниці.
Я .... є членом — Пласт (....) - СУМ (....) - ОДУМ (....) — УНС — Відд. ч. .....
Інші — організації .....
Я цікавлюся .....
Мій „пен пел" мав/мала зацікавлення .....
не робить різниці
Підпис учня/учениці .....

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНАСТАЗІЯ БАЛАТА, член УНС Відд. 452-го Т-ва укр. молодь в Іст Чикаго, Індіяна, померла 27-го квітня 1991 року на 90-му році життя. Нар. 19-го серпня 1900 року в Теребовлі, Україна. Членом УНС стала 1954 року. Залишила у смутку сина Майка Балату і дочку Анну Вальсько. Похорон відбувся 30-го квітня 1991 року на цвинтарі св. Миколая в Гаммонд, Індіяна.
Вічна Їй Пам'ять!
Наталія Шуя, секр.

ГЕЛЕН ГОРОНЬ член УНС Відд. 145-го ім. св. Марії в Алтоні, Па. померла 15-го травня 1991 року на 74-му році життя. Нар. 2-го листопада 1917 року в Алтоні, Па. Членом УНС стала 1965 року. Залишила у смутку мужа Івана. Похорон відбувся 19-го травня 1991 року на українському цвинтарі св. Марії в Алтоні, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

КАТЕРИНА СУРЖИК, член УНС Відд. 402-го ім. Т. Шевченка в Етобіко, Онт. померла 25-го квітня 1991 року на 64-му році життя. Нар. 27-го травня 1927 року в селі Пінче, Рава Руська, Україна. Членом УНС стала 1966 року. Залишила у смутку мужа Михайла і дочку Олю з мужем. Похорон відбувся 29-го квітня 1991 року на цвинтарі св. Володимира в Окові, Онт. Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
Анна Бурій, секр.

ЮЛІЯ АННА СТЕРАНКА, член УНС Відд. 16-го Т-ва „Просвіта" в Спрінг Велл, Н.Й. померла 27-го квітня 1991 року на 18-му році життя. Народження 1973 року в Сафферн, Н.Й. Членом УНС стала 1974 року. Залишила у смутку батьків, сестер, дідів по матері, кілька тіток і вуйків. Похорон відбувся 30-го квітня 1991 року на цвинтарі св. Антонія в Ханнет, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

CARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550
ВСІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ ПРОСИМО ЗАМОВЛЯТИ в АРЦі. На складі книжки ВСІХ видавництв. Одержите на слідуючий день після телефонічного замовлення.

● РІЗНЕ ●

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ЗГУБИТИ ВАГУ
Продаємо натуральний китайський чай, який поможе вам стратити вагу. Смак чаю приємний. Вислід гарантований. Ціна одного опакования (30) торбинок) $ 7.99 плюс $ 1.50 поштова оплата. Слати замовлення з чеком на адресу:
B.M.B. CO.
PO Box 3573
Wayne, N.J. 07474-3573

● FUNERAL DIRECTORS ●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похороном в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ПУІС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦШРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних ґранітів. ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку. св. Духа в Гемптонбургу. та інших.
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ.
ОКСАНА ПОБАЧЕВСЬКА
К. М. КАРДОВИЧ
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 - 5 по пол., в неділю від 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо зайдемо до Вашого дому з проєктами й порадами.

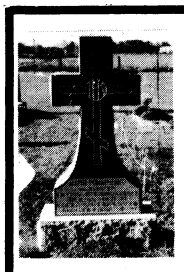

Тел.: **(201) 372-0468**
ROSE-HILL MONUMENTS'
184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111
S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУЙ
ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, НЮ ДЖЕРЗІ І СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ, НЮ ЙОРК.
Granite ■ Marble ■ Bronze